C/2024/6817

29.11.2024.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. listopada 2024.

o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Francuske

(C/2024/6817)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([2]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”) stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira se fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno reformi i ulaganja u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava.

(2) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. Time bi se doprinijelo energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, dok bi se istodobno povećali uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Francuska je u svoj nacionalni plan za oporavak

([1]) SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) SL L 306, 23.11.2011., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

i otpornost dodala novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirala ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

(3) Komisija je 16. ožujka 2023. objavila komunikaciju naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, na kojoj će se temeljiti donošenje odluka o politikama i kojom će se stvoriti okvirni uvjeti za povećanje rasta. U toj se komunikaciji definira devet pokretača konkurentnosti koji se međusobno dopunjuju. Među njima se pristup privatnom kapitalu, istraživanja i inovacije, obrazovanje i vještine te funkcionalno jedinstveno tržište ističu kao najvažniji prioriteti politika za reforme i ulaganja kako bi se odgovorilo na postojeće izazove u području produktivnosti i ojačala dugoročna konkurentnost Unije i njezinih država članica. Komisija je 14. veljače 2024. objavila komunikaciju naslovljenu „Godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti za 2024.”. U toj se komunikaciji detaljno opisuju konkurentske prednosti i izazovi jedinstvenog europskog tržišta i prate godišnja kretanja u skladu s utvrđenih devet pokretača konkurentnosti.

(4) Komisija je 21. studenoga 2023. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2024., čime je označen početak europskog semestra 2024. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 22. ožujka 2024. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2024., koji se temelje na četirima dimenzijama konkurentne održivosti. Komisija je 21. studenoga 2023. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024., u kojem je Francuska utvrđena kao jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Francuske za 2024. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2024., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 12. travnja 2024. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([5]) („Preporuka o europodručju za 2024.”), a 11. ožujka 2024. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

(5) Novi okvir gospodarskog upravljanja Unije stupio je na snagu 30. travnja 2024. Taj okvir obuhvaća novu Uredbu (EU) 2024/1263 o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru, izmijenjenu Uredbu Vijeća (EZ) br. 1467/97 ([6]) o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita i izmijenjenu Direktivu Vijeća 2011/85/EU ([7]) o zahtjevima za proračunske okvire država članica. Ciljevi su novog okvira gospodarskog upravljanja promicati dobre i održive javne financije, održiv i uključiv rast i otpornost, što će se postići reformama i ulaganjima, te spriječiti prekomjerne državne deficite. Novi okvir gospodarskog upravljanja također potiče odgovornost na nacionalnoj razini i više je usmjeren na srednjoročno razdoblje i djelotvorniju i koherentniju provedbu. Svaka država članica Vijeću i Komisiji mora dostaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan. Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan sadržava fiskalne i investicijske obveze te obveze pojedine države članice u pogledu reformi i obuhvaća četverogodišnje ili petogodišnje razdoblje planiranja, ovisno o redovnom trajanju nacionalnog zakonodavnog razdoblja. Kretanje neto rashoda ([8]) u nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima mora biti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2024/1263, uključujući zahtjeve da se dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da se nastavi uvjerljivo smanjivati do kraja razdoblja prilagodbe odnosno da se zadrži na razboritim razinama ispod 60 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), a da se deficit opće države smanji i/ili zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom u srednjoročnom razdoblju. Ako se država članica obveže da će provesti relevantan skup reformi i ulaganja u skladu s kriterijima iz Uredbe (EU) 2024/1263, razdoblje prilagodbe može se produljiti do najviše tri godine. Komisija je radi potpore izradi tih nacionalnih srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova 21. lipnja 2024. objavila smjernice o informacijama koje države članice trebaju dostaviti u svojim nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima i godišnjim izvješćima o napretku. U skladu s člancima 5. i 36. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je državama članicama dostavila referentne smjerove kretanja i tehničke informacije, ovisno o slučaju. Države članice moraju do 20. rujna 2024. dostaviti svoje nacionalne srednjoročne fiskalno-strukturne planove, osim ako država članica i Komisija postignu dogovor o produljenju tog roka za razumno razdoblje. U skladu sa svojim nacionalnim

([5]) Preporuka Vijeća od 12. travnja 2024. o ekonomskoj politici europodručja (SL C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23.11.2011., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez i. rashoda za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost i vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

pravnim okvirima države članice mogu o nacrtima svojih srednjoročnih planova raspraviti sa svojim nacionalnim parlamentima, mogu od neovisnih fiskalnih institucija zatražiti da izdaju mišljenje i mogu provesti savjetovanje sa socijalnim partnerima i drugim nacionalnim dionicima.

(6) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2024. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer ti planovi doprinose djelotvornom odgovoru na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju izdanima posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020., 2022. i 2023. i dalje su jednako relevantne za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Francuska je 28. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost, u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Francuske ([9]), koja je izmijenjena 14. srpnja 2023. na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 radi ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa za bespovratnu financijsku potporu i uključivanja poglavlja o planu REPowerEU ([10]). Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Francuska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije poništeno.

(8) Francuska je 2. svibnja 2024. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2024. i svoj Program stabilnosti za 2024., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([11]). U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2024. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Francuske o napretku ostvarenom u provedbi plana za oporavak i otpornost.

(9) Komisija je 19. lipnja 2024. objavila Izvješće za Francusku za 2024. U njemu je ocijenjen napredak Francuske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2023. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Francuske. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Francuske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(10) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Francusku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci službi Komisije o ocjeni makroekonomskih slabosti za Francusku za potrebe te uredbe objavljeni su u travnju 2024. Komisija je 19. lipnja 2024. zaključila da u Francuskoj više ne postoje makroekonomske neravnoteže. Mjere politike osobito su doprinijele smanjenju slabosti koje su imale prekograničnu važnost, a odnosile su se na konkurentnost u kontekstu niskog rasta produktivnosti, no potrebno je nastaviti ulagati napore u tom području, dok su slabosti povezane s visokim javnim dugom i dalje prisutne. Cjenovna konkurentnost pozitivno se razvija od 2021., djelomično zahvaljujući nižoj inflaciji nego kod trgovinskih partnera. Međutim, rezultati u pogledu troškovne konkurentnosti neujednačeniji su jer je zbog privremenih čimbenika nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 produktivnost rada bila ograničena; primjerice došlo je do trajnog zadržavanja radne snage u nekim ključnim sektorima, pa su politike bile usmjerene na povećanje zaposlenosti. To je uzrokovalo snažan rast zaposlenosti posljednjih godina. Očekuje se da će se produktivnost rada i konkurentnost u budućnosti povećati, čemu će doprinijeti planirana ulaganja i reforme, što bi trebalo poduprijeti razduživanje. Dug privatnog sektora znatno se povećao tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali je istodobno došlo i do povećanja stope štednje kućanstava te povećanja vlasničkog kapitala i akumulacije zaštitnih slojeva likvidnosti u poduzećima, koji se sada koriste. Kreditiranje korporativnih ulaganja i dalje je dinamično unatoč strožim financijskim uvjetima. Zbog povećanja BDP-a od 2021. udio javnog duga u BDP-u donekle se smanjio, na nešto više od 110 % u 2023. Predviđa

([9]) ST 10162/21 INIT i ST 10162/21 ADD 1.

([10]) Provedbena odluka Vijeća od 14. srpnja 2023. o izmjeni Provedbene odluke od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Francuske (ST 11150/23 INIT i ST 11150/23 ADD 1).

([11]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika (SL L 209, 2.8.1997., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

se da će 2024. ostati uglavnom stabilan, ali da će se 2025. ponovno povećati u kontekstu stalnih velikih državnih deficita i na temelju nepromijenjenih politika. Odgovor politike na utvrđene slabosti koje se odnose na konkurentnost u kontekstu niskog rasta produktivnosti uglavnom je bio primjeren i trebao bi poduprijeti rast produktivnosti u narednim godinama, no potrebno je nastaviti ulagati napore u tom području. Provedba plana za oporavak i otpornost doprinijet će daljnjem odgovaranju na izazove u području konkurentnosti i pritom povećati rast produktivnosti. Premda su poduzete mjere politike za jačanje javnih financija, jasno je da je potrebno učiniti više za smanjenje visokog javnog duga. U reformiranom Paktu o stabilnosti i rastu, koji uključuje primjenu postupka u slučaju prekomjernog deficita, utvrđen je prikladan i snažan nadzorni mehanizam za suočavanje s rizicima za fiskalnu održivost.

(11) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat, deficit opće države u Francuskoj povećao se s 4,8 % BDP-a u 2022. na 5,5 % BDP-a u 2023. ([12]), dok je dug opće države pao sa 111,9 % BDP-a krajem 2022. na 110,6 % BDP-a krajem 2023. Kako je najavila u komunikaciji od 8. ožujka 2023. naslovljenoj „Smjernice za fiskalnu politiku za 2024.", Komisija na temelju podataka o realizaciji za 2023. poduzima prvi korak za pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelje na deficitu, u skladu s postojećim pravnim odredbama. Komisija je 19. lipnja 2024. objavila izvješće na temelju članka 126. stavka 3. Ugovora. U tom je izvješću ocijenjeno proračunsko stanje Francuske jer je njezin deficit opće države 2023. premašio referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom. Uzimajući u obzir tu ocjenu i nakon razmatranja mišljenja Gospodarskog i financijskog odbora danog u skladu s člankom 126. stavkom 4. Ugovora, u izvješću se zaključuje da Komisija u srpnju 2024. namjerava predložiti pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita za Francusku tako što će Vijeću predložiti da donese odluku na temelju članka 126. stavka 6. Ugovora o postojanju prekomjernog deficita u Francuskoj.

(12) Vijeće je 12. srpnja 2022. ([13]) preporučilo da Francuska u 2023. osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje ([14]), uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Francuskoj je istodobno preporučeno da se pripremi za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Francuskoj je preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije. Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([15]) bio je u 2023. kontrakcijski, za 0,5 % BDP-a, u kontekstu visoke inflacije. Rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) imao je u 2023. kontrakcijski učinak od 0,3 % BDP-a na smjer fiskalne politike i bio je u skladu s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije u 2023. iznosili su 0,4 % BDP-a. Ulaganja koja financira država iznosila su 4,1 % BDP-a u 2023., što je povećanje od 0,1 postotnog boda u odnosu na 2022. Francuska je financirala dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije. Financirala je javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju i energetsku sigurnost, među ostalim u razvoj i industrijsku primjenu rješenja za obnovljivi vodik i vodik s niskim emisijama ugljika, projekte inovacija u području održivih poljoprivrednih sustava, recikliranih materijala, inovativnih zgrada, digitalizacije i dekarbonizacije mobilnosti te ulaganja u toplinsku obnovu zgrada. Ta javna ulaganja djelomično se financiraju sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije.

(13) U Programu stabilnosti za 2024. u makroekonomskom scenariju na kojem se temelje proračunske projekcije predviđa se rast realnog BDP-a od 1,0 % u 2024. i od 1,4 % u 2025. te da će inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena (IPC) iznositi 2,5 % u 2024. i 1,7 % u 2025. Očekuje se da će se deficit opće države smanjiti na 5,1 % BDP-a u 2024. i 4,1 % BDP-a u 2025. te da će se udio duga opće države u BDP-u povećati na 112,3 % do kraja 2024. i na 113,1 % do kraja 2025. Nakon 2025. predviđa se postupno smanjenje deficita opće države na 3,6 % BDP-a u 2026. i na 2,9 % BDP-a u 2027. Stoga se planira da će se saldo opće države 2027. spustiti ispod referentne vrijednosti od

([12]) Povećanje deficita u 2023. uglavnom je potaknuto znatnim manjkom prihoda i, u manjoj mjeri, nižim rastom od očekivanog.
([13]) Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 79.).
([14]) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2024. procjenjuje se da će srednjoročni potencijalni rast proizvodnje Francuske u 2023. iznositi 6,4 % u nominalnom smislu, na temelju prosječne desetogodišnje stope potencijalnog realnog rasta i deflatora BDP-a za 2023.
([15]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna Unije. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između i. srednjoročnog potencijalnog rasta i ii. promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda (i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije. Negativan predznak pokazatelja označava ekspanzivnu fiskalnu politiku, dok pozitivan predznak pokazatelja označava kontrakcijsku fiskalnu politiku.

3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Osim toga, nakon 2025. predviđa se da će se udio duga u BDP-u postupno smanjiti na 112,9 % u 2026. i na 112,0 % u 2027.

(14) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će se realni BDP povećati za 0,7 % u 2024. i za 1,3 % u 2025. te da će inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) iznositi 2,5 % u 2024. i 2,0 % u 2025.

(15) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se državni deficit od 5,3 % BDP-a u 2024. i povećanje udjela duga opće države u BDP-u na 112,4 % do kraja 2024. Smanjenje deficita u 2024. uglavnom je rezultat ukidanja većine hitnih energetskih mjera i ušteda na rashodima od 0,3 % BDP-a donesenih u veljači 2024., što je djelomično neutralizirano predviđenim povećanjem plaćanja kamata na javni dug na oko 2,0 % BDP-a zbog viših stopa u novim izdanjima. Nadalje, projekcija uključuje i učinak izvanrednog poreza na proizvođače energije i na izvanrednu financijsku dobit povezanu s energijom od 0,1 % BDP-a. Povećanje udjela duga u BDP-u u 2024. uglavnom je rezultat visokog primarnog deficita i sve većih plaćanja kamata, a učinak smanjenja duga koji proizlazi iz nominalnog rasta bio bi umjereniji nego posljednjih godina. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će u 2024. smjer fiskalne politike biti kontrakcijski, za 1,1 % BDP-a.

(16) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. očekuje se da će se u 2024. bespovratnom potporom („bespovratna sredstva") iz Mehanizma financirati rashodi u iznosu od 0,2 % BDP-a, u odnosu na 0,2 % BDP-a u 2023. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma omogućit će visokokvalitetna ulaganja i reforme za povećanje produktivnosti bez izravnog učinka na saldo ili dug opće države Francuske.

(17) Vijeće je 14. srpnja 2023. preporučilo ([16]) da Francuska osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država ([17]) u 2024. na najviše 2,3 %. Države članice bile su pozvane da pri izvršenju svojih proračuna za 2023. i izradi nacrta proračunskih planova za 2024. vode računa o tome da će Komisija na temelju podataka o realizaciji za 2023. Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelje na deficitu. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će u Francuskoj u 2024. doći do povećanja neto primarnih rashoda koje financira država za 1,8 % ([18]), što je manje od preporučene maksimalne stope rasta. To je u skladu s preporukom Vijeća.

(18) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Francuska poduzme djelovanja kojima je cilj u 2023. i 2024. što prije postupno ukinuti hitne mjere energetske potpore koje su na snazi i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Vijeće je dodatno preporučilo da Francuska, budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, osigura da takve mjere potpore budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. neto proračunski trošak ([19]) hitnih mjera energetske potpore u 2023. procijenjen je na 0,9 % BDP-a, a predviđa se da će u 2024. iznositi 0,2 % te 0,0 % u 2025. Osobito se pretpostavlja da će 2024. i dalje biti na snazi gornja granica reguliranih cijena električne energije, koja se provodi smanjenjem domaćeg poreza na krajnju potrošnju električne energije (TICFE) i izravnim subvencijama za kompenzaciju opskrbljivača električnom energijom. Ako se u skladu s preporukom Vijeća ostvarene uštede iskoriste za smanjenje državnog deficita, te bi projekcije implicirale fiskalnu prilagodbu od 0,6 % BDP-a u 2024., dok će u toj godini neto primarni rashodi koje financira država ([20]) imati kontrakcijski učinak od 1,0 % BDP-a na smjer fiskalne politike. Hitne mjere energetske potpore postupno su

([16]) Preporuka Vijeća od 14. srpnja 2023. o Nacionalnom programu reformi Francuske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Francuske za 2023. (SL C 312, 1.9.2023., str. 86.).

([17]) Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez i. diskrecijskih mjera na strani prihoda, ii. rashoda za kamate, iii. rashoda za cikličnu nezaposlenost te iv. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

([18]) Tu su uzete u obzir jednokratne mjere od 0,0 % BDP-a u 2024. i iznos od - 0,1 % BDP-a u 2023. koji se odnosi na odluke Suda.

([19]) Ta vrijednost predstavlja razinu godišnjeg proračunskog troška tih mjera, uključujući prihode i rashode te, ovisno o slučaju, isključujući prihode od poreza na neočekivanu dobit dobavljača energije.

([20]) Taj se učinak mjeri kao promjena primarnih rashoda opće države, bez i. dodatnog proračunskog učinka diskrecijskih mjera na strani prihoda, ii. jednokratnih rashoda, iii. rashoda za cikličnu nezaposlenost i iv. rashoda koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročnu (desetogodišnju) prosječnu stopu potencijalnog rasta nominalnog BDP-a, izraženo kao udio u nominalnom BDP-u.

ukinute u 2023. i 2024. To je u skladu s preporukom Vijeća. Osim toga, predviđa se da će se ostvarene uštede u cijelosti iskoristiti za smanjenje državnog deficita. I to je u skladu s preporukom Vijeća.

(19) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Francuska očuva javna ulaganja koja financira država i osigura učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će javna ulaganja koja financira država ostati stabilna na 4,1 % BDP-a u 2024. To je u skladu s preporukom Vijeća. Osim toga, očekuje se da će javni rashodi koji se financiraju prihodima iz sredstava fondova Unije, uključujući bespovratna sredstva iz Mehanizma, ostati stabilni na 0,4 % BDP-a u 2024.

(20) Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze i uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se državni deficit od 5,0 % BDP-a u 2025. Smanjenje deficita u 2025., uz pretpostavku nepromijenjenih politika, uglavnom se temelji na očekivanom oporavku rasta. Predviđa se da će se udio duga opće države u BDP-u do kraja 2025. povećati na 113,8 %. Povećanje udjela duga u BDP-u uglavnom je rezultat visokih primarnih deficita i sve većih plaćanja kamata.

(21) Porezni rashodi u Francuskoj brojni su i podrazumijevaju veliko proračunsko opterećenje. U zakonu o proračunu za 2023. procijenjeno je da je proračunski trošak 465 popisanih poreznih rashoda u 2022. iznosio 88 milijardi EUR (3,3 % BDP-a), iz čega je isključen učinak poreznog odbitka za zapošljavanje i konkurentnost (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi*, CICE), koji je ukinut 2019. Najveći rashodi u zakonu o proračunu za 2023. bili su porezni odbitak za istraživanje (*crédit d'impôt recherche*, oko 7 milijardi EUR), porezni odbitak za zaposlenike koji rade od kuće (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 5,7 milijardi EUR), porezna olakšica od 10 % za mirovine (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,4 milijarde EUR) i stopa od 10 % za građevinske radove poboljšanja, konverzije, adaptacije i održavanja (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien*, 4,3 milijarde EUR). Unatoč brojnim pokušajima da se troškovi i broj poreznih rashoda ograniče, oni su se od 2013. realno povećali za više od 16 %. Porezni rashodi mogu biti utemeljeni na ciljevima gospodarske ili socijalne politike, ali oni nisu troškovno najučinkovitije sredstvo i u nekim slučajevima mogu dovesti do ozbiljnih gospodarskih poremećaja. Kao što je istaknuo francuski Revizorski sud, porezni rashodi smanjuju učinkovitost i transparentnost francuskog poreznog sustava, uvode znatan stupanj složenosti i, u širem smislu, dovode do smanjenja učinkovitosti alokacije sredstava zbog poremećaja uzrokovanih pojedinačnim odlukama. Zakonom o višegodišnjem programiranju javnih financija za razdoblje 2023. – 2027., donesenim u studenome 2023., uvedene su posebne odredbe kako bi se ograničio proračunski učinak poreznih rashoda, kontrolirao njihov broj i povećala njihova učinkovitost, a jedan od ciljeva bio je i povećati transparentnost u komunikaciji s Parlamentom u kontekstu godišnjeg proračunskog postupka. Međutim, dosadašnji pokušaji da se smanje porezna složenost i proračunski troškovi povezani s poreznim rashodima nisu bili dovoljno uspješni. Porezni rashodi sami po sebi nisu obuhvaćeni uspostavljenim proračunskim kontrolama rashoda, pa bi za njihovo ograničavanje bilo potrebno uvesti slično praćenje, uz reviziju potrošnje koju je vlada pokrenula u okviru plana za oporavak i otpornost.

(22) Javni rashodi Francuske u 2023. iznosili su 57,3 % BDP-a, što je i dalje znatno iznad prosjeka Unije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. slična razlika predviđa se i za 2024. i 2025. Stoga su za fiskalnu konsolidaciju u Francuskoj potrebne odlučne mjere u području javne potrošnje. Novi mehanizam revizije potrošnje, donesen na temelju zakona o proračunu za 2023. u kontekstu plana za oporavak i otpornost, ima potencijala da podupre takvu konsolidaciju i smanjenje javnog duga. Glavni je cilj tog novog mehanizma provoditi redovite evaluacije javne potrošnje kako bi se utvrdili najučinkovitiji rashodi kojima se potiču rast, socijalna uključenost i zelena i digitalna tranzicija te pritom ostvariti uštede rashoda u vezi s kojima se otkriju neučinkovitosti. Prvo izvješće s konkretnim prijedlozima parlamentu je podneseno u srpnju 2023. Međutim, čini se da je njihovo prenošenje u konkretne i kvantificirane mjere štednje u zakonu o proračunu za 2024. ograničeno. U budućnosti bi za fiskalnu konsolidaciju bila korisna redovita integracija kvantificiranih ciljeva za uštedu u potrošnji iz revizija potrošnje u buduće godišnje i višegodišnje proračunsko planiranje.

(23) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Očekuje se da će te reforme i ulaganja pomoći da se djelotvorno odgovori na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju. U tom kratkom roku brz nastavak djelotvorne provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, ključan je za poticanje dugoročne konkurentnosti Francuske zelenom i digitalnom tranzicijom, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti. Kako bi se obveze iz plana za oporavak i otpornost ispunile do kolovoza 2026., ključno je da Francuska nastavi provoditi reforme i ulaganja. Sustavno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog

društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost.

(24) U okviru preispitivanja programâ kohezijske politike sredinom programskog razdoblja, u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]), Francuska mora do ožujka 2025. preispitati svaki program koji prima potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda plus (ESF +), Kohezijskog fonda i Fonda za pravednu tranziciju (FPT), uzimajući u obzir, među ostalim, izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju iz 2024., kao i svoj nacionalni energetski i klimatski plan. To preispitivanje osnova je za konačnu dodjelu financijskih sredstava Unije uključenih u svaki od tih programa. Francuska je ostvarila napredak u provedbi programâ kohezijske politike i europskog stupa socijalnih prava, no i dalje su prisutni izazovi. Francuska je 2023. zabilježila umjeren rast na razini cijele zemlje, ali sa znatnim trajno prisutnim razlikama među regijama, od kojih neke dugoročno bilježe spor rast. Postoje znatne razlike u razvoju između najudaljenijih i metropolskih regija te između urbanih i neurbanih područja. Ključno je ubrzati provedbu programâ kohezijske politike. Prioriteti dogovoreni u programima i dalje su relevantni. Posebno je važno nastaviti podupirati aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija na regionalnoj razini, osobito jačanjem regionalnih inovacijskih ekosustava i strateških vještina te privlačenjem talenata. Posebnu pozornost treba posvetiti i potrebi za povećanjem kapaciteta poduzeća za digitalizaciju i inovacije, posebno u regijama koje su upale u razvojnu zamku. Prioriteti koji doprinose zelenoj tranziciji i dalje su ključni, s posebnim naglaskom na proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, razvoju pametnih energetskih sustava i mjera energetske učinkovitosti te prilagodbi klimatskim promjenama. U najudaljenijim regijama i dalje su najvažniji opskrba pitkom vodom, pročišćavanje otpadnih voda te prikupljanje gospodarskog otpada i gospodarenje njime. I dalje je važno aktivno uključivanje skupina u nepovoljnom položaju, kao što su osobe migrantskog podrijetla i osobe s invaliditetom, kao i ciljana ulaganja u usavršavanje i prekvalifikaciju na temelju potreba tržišta rada, s posebnim fokusom na skupinama u nepovoljnom položaju. Ključno je i nastaviti s mjerama za borbu protiv siromaštva i socijalnu uključenost, uz posebnu usmjerenost na djecu, pristup stanovanju i sprečavanje deložacija. Francuska bi usto mogla iskoristiti Platformu za strateške tehnologije za Europu, uspostavljenu Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća ([22]), za potporu industrijskoj preobrazbi. Francuska bi posebno mogla dodatno razviti potrebne vještine, tehnologije i infrastrukturu te potaknuti sudjelovanje u novim strateškim lancima vrijednosti (industrija s nultom neto stopom emisija, kritične sirovine, dekarbonizacija energetski intenzivnih industrija).

(25) Uz gospodarske i socijalne izazove na koje se odgovara planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije, Francuska se suočava s nekoliko dodatnih izazova koji se odnose na manjak vještina, nejednakosti u obrazovnom sustavu i pogoršanje obrazovnih ishoda i radnih uvjeta i osposobljavanja nastavnika te s izazovima povezanima s poslovnim okruženjem, istraživanjima, razvojem i inovacijama te zelenom tranzicijom. Odgovaranje na te izazove doprinijelo bi jačanju vještina radnika i ishoda učenja te povećanju produktivnosti rada. Osim toga, mogla bi se unaprijediti i učinkovitost francuskih poduzeća, čime bi se povećala konkurentnost francuskog gospodarstva. Daljnjim jačanjem konkurentnosti i produktivnosti rada doprinijelo bi se i održivosti javnih financija.

(26) Manjak kvalificiranih radnika jedna je od glavnih prepreka zapošljavanju. To se 2022. posebno odnosilo na industriju, sektor informacijskih i komunikacijskih tehnologija i zdravstveni sektor te zanimanja u kojima su potrebne vještine za zelenu tranziciju. Osim toga, 45 % malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) u Francuskoj izjavilo je da im je vrlo teško zaposliti osoblje s odgovarajućim vještinama, u odnosu na 38 % u Uniji. Manjak radne snage i vještina jedna je od glavnih prepreka ulaganjima za 83 % francuskih poduzeća, u odnosu na 81 % u Uniji. Osim toga, nedostatak odgovarajućih vještina otežava i ulaganja u dekarbonizaciju industrije. Unatoč ulaganjima u usavršavanje i prekvalifikaciju radnika, koja se podupiru i u okviru Mehanizma, i dalje ima poteškoća, posebno kad je riječ o dopiranju do niskokvalificiranih radnika ([23]) i usmjeravanju osoba na osposobljavanje za prioritetne sektore. U evaluaciji prošlih i nedavnih ulaganja, kao što je Plan ulaganja u vještine (*plan d'investissement dans les compétences*),

([21]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([23]) Osobe s najviše nižim sekundarnim obrazovanjem (ISCED razine 0 – 2).

utvrđeno je da se samo 25 % osposobljavanja odnosi na prioritetni sektor, a 20 % osposobljavanja usmjereno je na zanimanja u kojima postoji manjak vještina. Osim toga, samo je oko 25 % niskokvalificiranih odraslih osoba 2022. sudjelovalo u obrazovanju. Na djelotvornost mjera kojima se podupiru usavršavanje i prekvalifikacija mogu negativno utjecati slabiji rezultati obrazovnog sustava jer su osnovne vještine temelj za daljnje obrazovanje i osposobljavanje. Primjena Plana ulaganja u vještine produljena je do 2027., ali su sredstva namijenjena tom planu smanjena.

(27) Unatoč visokoj javnoj potrošnji za obrazovanje, francuski obrazovni sustav nedavno je zabilježio primjetno slabije rezultate, koji su dodatno obilježeni znatnim utjecajem socioekonomskog položaja učenika. Prema istraživanju Programa za međunarodnu procjenu učenika (PISA) iz 2022. u Francuskoj je slabije rezultate u matematici imalo 28,8 % petnaestogodišnjaka u odnosu na 29,5 % u Uniji, u čitanju 26,9 % u odnosu na 26,2 % u Uniji, a u području prirodoslovlja 23,8 % u odnosu na 24,2 % u Uniji. Ti su rezultati blizu prosjeka Unije, koji se također znatno pogoršao. Od 2018. udio učenika sa slabim rezultatima znatno se povećao u sva tri područja. Istodobno je došlo do znatnog smanjenja udjela najuspješnijih učenika, posebno u matematici i čitanju. Slabljenje osnovnih vještina dodatno je izraženo među petnaestogodišnjim učenicima u nepovoljnom položaju, uključujući učenike migrantskog podrijetla, koji su dvostruko izloženiji riziku od slabih rezultata od svojih vršnjaka rođenih u Francuskoj s roditeljima rođenima u Francuskoj. Ključno je poboljšati rezultate u osnovnim vještinama, i to od najranije dobi. Ukupni rashodi za osnovnoškolsko obrazovanje u Francuskoj nešto su niži od prosjeka OECD-a. Posljednjih je godina provedeno nekoliko mjera za smanjivanje nejednakosti u školama, pa je primjerice u „prioritetnim obrazovnim područjima" prepolovljen broj učenika u razredu. Premda prve evaluacije upućuju na pozitivan učinak te mjere na obrazovne ishode učenika, njome nije obuhvaćeno 70 % učenika u nepovoljnom položaju koji žive izvan prioritetnih područja. Ministarstvo obrazovanja potaknulo je 2023. veću socijalnu raznolikost u školama postavljanjem neobvezujućeg cilja smanjenja socijalne segregacije u javnim školama za 20 % do 2027. i potpisivanjem memoranduma o razumijevanju s privatnim školama. Nadalje, mjera donesena u rujnu 2023., kojom je uveden jedan sat tjedno diferenciranog poučavanja francuskog jezika i matematike za sve učenike, mogla bi doprinijeti jačanju osnovnih vještina. Međutim, učinak tih mjera na ishode učenja tek se treba osjetiti, pa će biti potrebne daljnje evaluacije. Prilagodba resursa i metoda lokalnim okolnostima i potrebama učenika mogla bi dodatno doprinijeti većoj uspješnosti i pravičnosti obrazovnog sustava.

(28) Iako su učiteljima i nastavnicima 2023. povećane plaće, i dalje postoji zabrinutost u pogledu privlačnosti nastavničke struke, a manjak nastavnog osoblja negativno utječe na obrazovne ishode. Francuska ima jedan od najviših omjera učenika i nastavnika u Uniji. Osim toga, veće oslanjanje na privremeno nastavno osoblje s nižom razinom kvalifikacija i iskustva te slabijim pristupom osposobljavanju od stalnog nastavnog osoblja moglo bi negativno utjecati na kvalitetu poučavanja. Poduzete su mjere za poboljšanje nastavnih uvjeta, koje uključuju pojačano osposobljavanje u području francuskog jezika i matematike za učitelje. Međutim, moglo bi ih se dodatno proširiti, posebno boljim usklađivanjem početnog i trajnog osposobljavanja s promjenjivim potrebama svih učenika i davanjem veće autonomije nastavnom osoblju i školama. No iako izvješće OECD-a pokazuje da davanje visokog stupnja autonomije školama može pozitivno utjecati na rezultate učenika (ako se kombinira s odgovornošću), francuski Revizorski sud upozorava da u praksi ravnatelji imaju ograničen prostor za prilagodbu potrebama učenika i lokalnim okolnostima.

(29) Unatoč nekoliko reformi za administrativno pojednostavnjenje, poduzeća u Francuskoj i dalje smatraju da je administrativno opterećenje veliko, što negativno utječe na inovacije i produktivnost. Prema istraživanju iz 2022. 49 % poduzeća smatra da je složenost administrativnih postupaka „vrlo ozbiljan problem" (među najvišim postocima u Uniji i iznad prosjeka Unije od 33 %). Troškove koji nastaju zbog prekomjernog broja propisa Francuska procjenjuje na najmanje 3 % BDP-a godišnje. U skladu s prijedlozima dionika za smanjenje administrativnog opterećenja, trebalo bi prije svega ograničiti broj potrebnih dokumenata (svaki dokument podnosi se samo jednom) i što više proširiti primjenu digitalnih postupaka, uz zadržavanje točke za izravni kontakt s upravom. Mogla bi se dati prednost i zamjeni sustava odobrenja jednostavnim izjavama o sukladnosti s primjenjivim uvjetima ili, za osjetljivije sektore, pojednostavnjenju odobrenja skraćivanjem vremena odlučivanja i donošenjem prešutnog odobrenja ako ono još nije primjenjivo.

(30) Francuska izdvaja znatna javna sredstva za potporu istraživanju i razvoju te inovacijama u poduzećima. Udio u BDP-u sredstava namijenjenih potpori istraživanju i razvoju u poduzećima jedan je od najvećih među državama članicama (0,45 % BDP-a u 2021.) ([24]). Međutim, istraživanje i razvoj u poduzećima stagniraju te su i dalje ispod prosjeka Unije (1,43 % BDP-a u 2022.). Prema EIB-ovoj anketi o ulaganjima iz 2023. samo je 30 % francuskih poduzeća (od kojih su 99,8 % MSP-ovi) ulagalo u razvoj novih proizvoda, postupaka i usluga. To je jedan od najnižih udjela u Uniji. U kontekstu stagnacije pokazatelja koji se odnose na suradnju akademske zajednice i poslovnog sektora ([25]) i sve manje privlačnosti akademskih karijera očekuje se da će Zakon o programiranju istraživanja i druge najavljene mjere, od kojih su neke uključene u plan za oporavak i otpornost, povećati učinkovitost istraživačkog sustava tako što će ojačati veze između znanosti i gospodarstva te povećati privlačnost istraživačkih karijera. Međutim, trebat će vremena da se učinak tih mjera materijalizira, a zatim i da postane vidljiv u pokazateljima. Na snazi je skup porezni odbitak za istraživanje, iako su u evaluacijama utvrđeni veliki nedostaci. Evaluacija koju je 2021. provelo Nacionalno povjerenstvo za evaluaciju inovacijskih politika (*Commission nationale d'évaluation des politiques d'innovation*) pokazala je da taj program za istraživanje i razvoj nije imao znatan učinak na veća poduzeća premda je potpora bila usmjerena na njih. Stoga bi se taj program moglo bolje usmjeriti kako bi se povećali rezultati istraživanja i razvoja i pritom ograničili troškovi programa. Druge mjere za potporu inovacijama mnogo su manjeg opsega, ali su bolje usmjerene na MSP-ove. To se posebno odnosi na porezni odbitak za inovacije i status mladih inovativnih poduzeća (*Jeunes Entreprises Innovantes*), koji pruža socijalne i fiskalne koristi *start-up* poduzećima koja ispunjavaju posebne kriterije intenziteta i rasta u području istraživanja i razvoja.

(31) U kombinaciji izvora energije u Francuskoj se u 2022. udio fosilnih goriva donekle povećao, dok je udio obnovljivih izvora iznosio samo 14,6 %. Osim toga, Francuska ni približno nije ispunila svoj cilj za 2020. koji je postavila Unija u pogledu energije iz obnovljivih izvora. Unatoč povećanju instaliranih kapaciteta za energiju iz obnovljivih izvora do kojeg je u 2022. došlo zbog znatnog povećanja u području solarne energije, Francuska zaostaje u uvođenju energije iz obnovljivih izvora u odnosu na ciljeve za 2030., posebno za proizvodnju električne energije. S obzirom na to da bi za izgradnju najavljenih dodatnih nuklearnih elektrana trebalo vremena i da se očekuje da će se potrebe za elektrifikacijom brzo povećavati, brzo uvođenje obnovljivih izvora energije doprinijelo bi sigurnosti opskrbe energijom u Francuskoj i smanjenju njezine ovisnosti o fosilnim gorivima. Francuska je u ožujku 2023. donijela zakon o ubrzavanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, kojim se propisuje da općine u ograničenom roku na temelju pristupa odozdo prema gore trebaju utvrditi „područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije". Taj je zakon potrebno brzo provesti. Međutim, do sredine travnja 2024. s utvrđivanjem tih područja započelo je manje od 20 % općina. Nadalje, u jednom od provedbenih akata još nisu utvrđeni regionalizirani ciljevi višegodišnjeg energetskog plana (*programmation pluriannuelle de l'énergie*), koji još nije objavljen. I dalje postoji potreba za pojednostavnjenjem postupaka priključivanja na distribucijsku mrežu za vlastitu potrošnju. Potrebna su daljnja ulaganja u elektroenergetske mreže i rješenja za fleksibilnost, primjerice skladištenje, kako bi se integrirale veće količine energije iz obnovljivih izvora i zajamčila sigurnost opskrbe.

(32) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2024. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o europodručju za 2024. Kada je riječ o Francuskoj, preporukama br. 1., 2., 3. i 4. doprinosi se provedbi prve, druge, treće i četvrte preporuke iz Preporuke o europodručju za 2024.,

PREPORUČUJE da Francuska u 2024. i 2025. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Pravodobno dostaviti srednjoročni fiskalno-strukturni plan. U skladu sa zahtjevima reformiranog Pakta o stabilnosti i rastu, u 2025. ograničiti rast neto rashoda na stopu koja je među ostalim u skladu s uvjerljivim smanjivanjem duga opće države u srednjoročnom razdoblju i smanjenjem deficita opće države prema referentnoj vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđenoj Ugovorom. Smanjiti složenost poreznog sustava boljim usmjeravanjem poreznih rashoda, uklanjanjem onih koji su najmanje učinkoviti te ograničavanjem njihova ukupnog proračunskog učinka. Nastaviti s naporima na poboljšanju kvalitete proračunskih mjera, među ostalim utvrđivanjem kvantitativnih ciljeva za uštedu rashoda u proračunskom planiranju unutar uspostavljenog okvira za revizije potrošnje.

([24]) Prema izračunima Komisije potpora je zbroj poreznih poticaja u iznosu od 0,28 % BDP-a (podaci OECD-a, posljednji put ažurirani u travnju 2024.) i izravne potpore (bespovratnim sredstvima itd.) u iznosu od 0,16 % BDP-a (podaci Eurostata, posljednji put ažurirani 17. ožujka 2024.).

([25]) Konkretno, javno-privatne znanstvene publikacije kao % ukupnog broja publikacija, javni rashodi za istraživanje i razvoj koje financiraju poduzeća (na nacionalnoj razini) kao % BDP-a i javni rashodi za istraživanje i razvoj koje financiraju poduzeća (na nacionalnoj razini) kao postotak ukupnih javnih rashoda za istraživanje i razvoj.

2. Nastaviti s brzom i djelotvornom provedbom plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, i tako osigurativanjem završetak reformi i ulaganja do kolovoza 2026. Ubrzati provedbu programâ kohezijske politike. U kontekstu preispitivanja tih programa sredinom programskog razdoblja zadržati usmjerenost na dogovorene prioritete i razmotriti mogućnosti koje inicijativa Platforma za strateške tehnologije za Europu pruža za povećanje konkurentnosti.

3. Nastaviti odgovarati na problem manjka vještina, među ostalim u zanimanjima u području zelene tranzicije, i poticati sudjelovanje u osposobljavanju, posebno među niskokvalificiranim osobama. Povećati uspješnost i pravičnost sustava obrazovanja. Ojačati nastavničku struku, među ostalim poboljšanjem radnih uvjeta i osposobljavanja.

4. Poboljšati poslovno okruženje smanjenjem administrativnog opterećenja. Poticati intenzitet istraživanja i razvoja u poduzećima, među ostalim boljim usmjeravanjem programa javne potpore. Ubrzati energetsku tranziciju bržim uvođenjem energije iz obnovljivih izvora, među ostalim donošenjem sekundarnog zakonodavstva, uspostavom „područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije” i promicanjem tehnologija za skladištenje.

Sastavljeno u Luxembourgu 21. listopada 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

NAGY I.